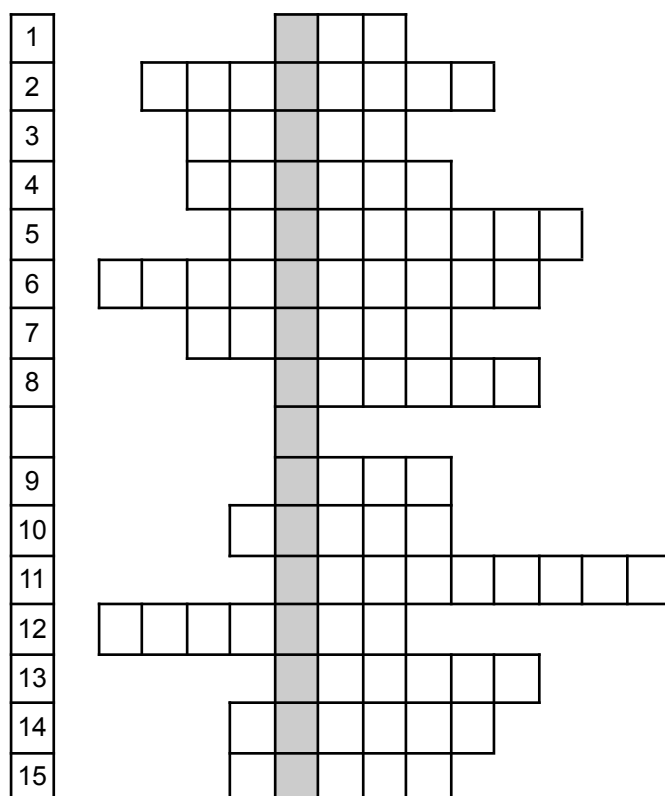

Včelísek 9/2024

Je tu září a s ním i další školní rok. Doufáme, že i v něm se budeme scházet nejen při luštění úkolů v našem časopise.

Doplňovačka

1. Nebezpečné bakteriální onemocnění včelího plodu. Při jeho výskytu se mohou pálit úly, včelstva a další vybavení včelaře.
2. Zařízení na získávání rouskového pylu. Vkládá se před česno.
3. Barva, kterou jsou značeny včelí matky v letech, jejichž letopočty končí na číslice 0 nebo 5.
4. Název roztoče, který má české jméno kleštík.
5. Patro úlu.
6. Příjmení slavného včelaře, po kterém je nazván poměrně rozšíření včelí úl.
7. Nástroj, který má široké využití a různé druhy - například kombinačky, štípačky a podobně. I včelař tento nástroj využívá třeba k uchopení rámků.
8. Část včely, která je využívána k létání.
9. Společný druhový název rostlin jako komonice, čemeřice. Podobný název mají i tavolník a pryskyřník.
10. Po vajíčku následující vývojové stadium včely.
11. Tekutina, která v těle včely rozvádí živiny.
12. Včelařská část roku, která předchází podzimu.
13. Sladká šťáva v květech rostlin.
14. Období, kdy včely nosí do úlu nektar a pyl.
15. Keř, který je dobrým zdrojem pylu v předjaří. Jeho plody pak jsou výbornou pochoutkou nejen pro člověka.

Kvízové otázky

Kvízové otázky bývají součástí různých soutěží. Proto se s těmito otázkami budeme setkávat i nadále v našem časopise.

1. Které z onemocnění včel je bakteriálního původu?
 - a. varroáza
 - b. tumidóza
 - c. mor včelího plodu
2. Kdo vynalezl medomet?
 - a. Franz Strudel
 - b. Franz Hruschka
 - c. Franz Apfel
3. Jak se nazývá orgán včely, který má za úkol odstraňovat škodliviny z jejího těla?
 - a. močové trubice
 - b. Malpighické trubice
 - c. hemolymfské trubice
4. Jak se nazývá vchod do úlu?
 - a. česno
 - b. česlo
 - c. česle
5. Co je hlavním zdrojem bílkovin pro včely?
 - a. propolis
 - b. nektar
 - c. pyl
6. Jak se jmenuje motýl, jehož larvy dokáží poničit uskladněné plásty?
 - a. voskožrout včelí
 - b. zavíječ medový
 - c. zavíječ voskový
7. Která z polních rostlin dává včelám pouze méně kvalitní pyl?
 - a. řepka olejka
 - b. slunečnice roční
 - c. kukuřice setá
8. Jak se nazývá vyústění voskových žláz na včelím těle?
 - a. voskové čočky
 - b. vosková zrcadélka
 - c. voskové brýle

Přesmyčky

V přesmyčkách vyluštěte části včely medonosné.

1. YMFEMHLOA
2. EKKOŠÍČ
3. TADYKLO
4. IHOŽADL
5. ÍDLOŘK
6. MÝDO VÁEVČEK
7. ČEKJEDÝ VOVÁ
8. ALOVVEKÝ VÁKÝČ
9. VAHLA
10. UĎHR
11. ČEKZADE

Až části vyluštíte, zkuste si nakreslit včelí tělo a ukázat, kde jednotlivé části jsou.

Ohlédnutí za prázdninami

O prázdninách nebo dovolené se dá dělat mnoho aktivit. My se nyní zaměříme na zajímavá místa, která jsme navštívili.

Jizerské hory

V Jizerských horách jsme navštívili jedno místo, která nám připomíná tragédii, která se stala 18. září roku 1916. Podívejte se na několik fotografií.

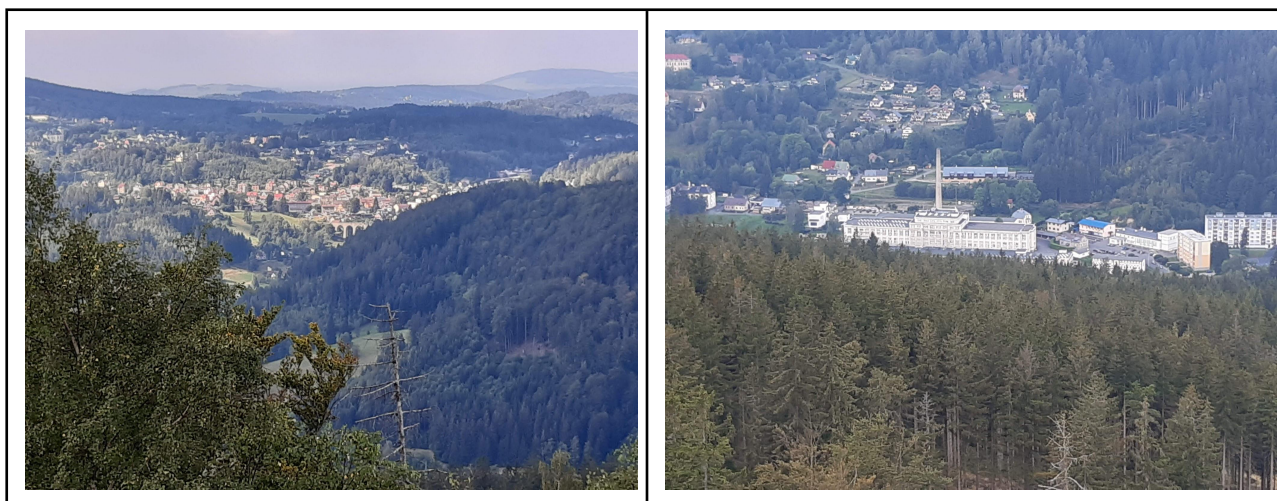

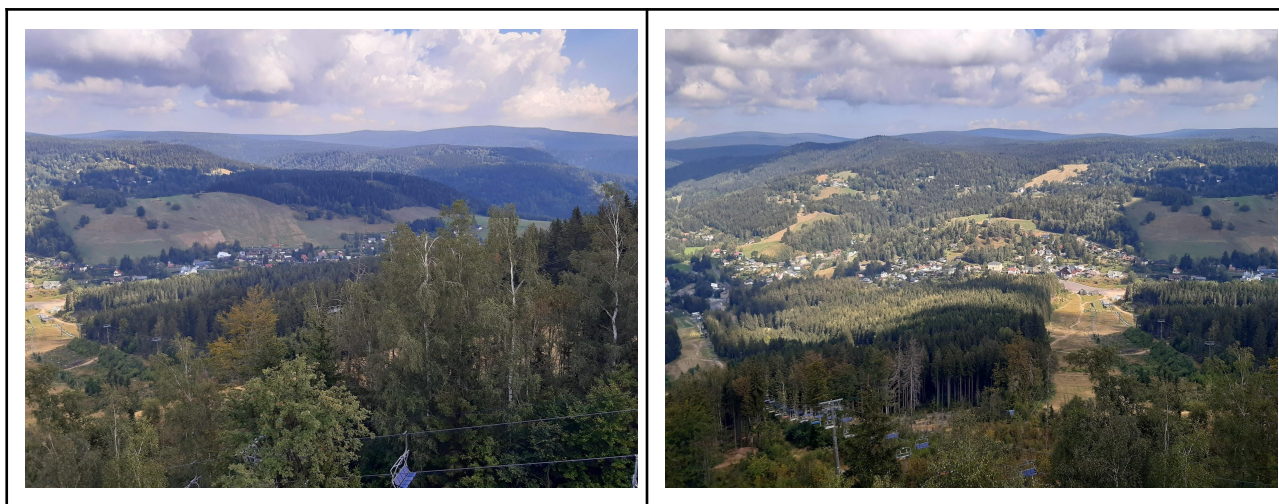

Zkuste odpovědět na následující otázky. Odpovědi najdete v přesmyčkách.

1. Kolem jaké říčky toto místo leží?
ÍLBÁ NÁDES
2. K čemu vlastně došlo?
RŽEPTNROÍ HZERÁ
3. Jak se jmenuje přehrada, která byla stavěna v témže období a stojí dodnes?
ONÍVD NRŽÁD USOŠ

Také doporučujeme navštívit místo v nadmořské výšce 810 metrů. Z místní rozhledny je krásný výhled po Jizerských horách. Opět se podívejte na několik obrázků.

Poznáte tuto horu, která se nachází blízko města Tanvald?

Apiterapie

O naší dovolené jsme se také dotkli apiterapie, když jsme dostali možnost přespát v api domku¹ blízko města Miletín.

U apidomku bzučí hmyz na velké kvetoucí louce, v lese začal kvést vřes.

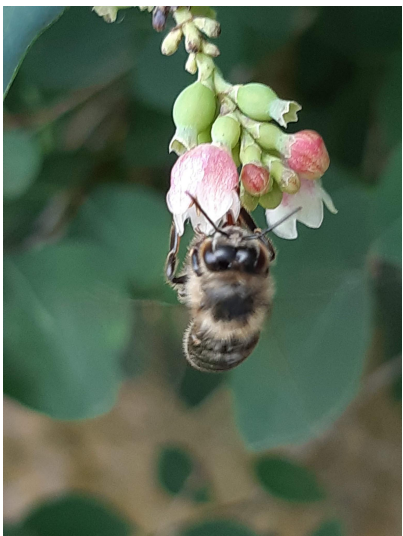
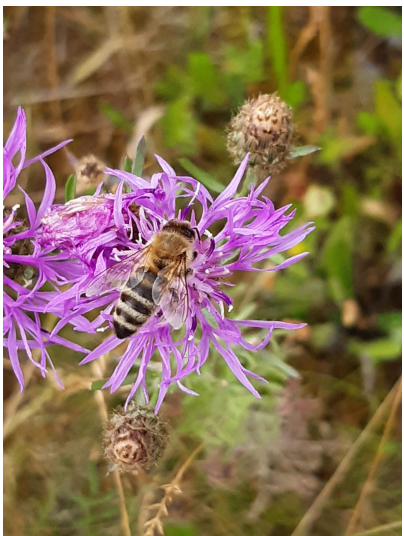
¹ Apidomek provozuje včelařská rodina, více viz www.vcelileharo.cz

Včelí pastva

Během prázdnin jsem fotil vybrané rostliny se včelami. Zkusíte uhodnout jejich názvy podle obrázků? Napoví vám opět přesmyčky pod fotkami.

Ne všechny názvy rostlin známe, v nabídce máme dvě s otazníkem. Pokud je víte, pošlete zprávu autorovi.

		
?	TROJCELI	VULEANLED

		
ÁMEÍKPLN BÝÍL	?	VNAIZDI

Náměty na hry

Pro práci v kroužku se dají přizpůsobit různé hry. Přinášíme vám dvě náměty na dvě aktivity, které se nám velice líbí. Výhodou těchto her je jejich jednoduchost a možnost hrát i při vycházce.

“Kontakt”

Hru mohou hrát minimálně 3 hráči, i když ideální je být alespoň ve čtyřech.

Jeden z hráčů (Hráč 1) si myslí libovolné slovo, které souvisí se včelařením. Může být opravdu libovolné, protože téměř vše má se včelami i třeba jen vzdálenou souvislost, kterou na závěr ostatní budou hledat. Pro příklad myslí slovo “ROZPĚRÁK”. Ostatním hráčům sdělí na začátku hry první písmeno smyšleného slova - tedy “R”.

Ostatní hráči se poté snaží vymýšlet libovolná slova začínající na toto písmeno. Kohokoliv z hráčů nějaké takové slovo napadne, nevyslovuje ho, ale pokusí se jej vysvětlit svým spoluhráčům.

(Příklad: Hráče 2 napadla slovo “RAK”. Řekne například: “Živočich s klepety, který žije v řekách a potocích.” Hráč 3 pochopí, že hráč 2 měl zřejmě na mysli raka a proto ihned zahlásí: “Kontakt”.

Poté rychle oba dva nahlas odpočítají: “3, 2, 1” a sdělí naráz své slovo. Čili: “Kontakt! 3, 2, 1, RAK”.

Pokud oba hráči skutečně po odpočítání řeknou stejné slovo, úspěšně zvládli část hry a hráč 1 musí nahlas sdělit i druhé písmeno svého smyšleného slova. (V našem případě “O”.)

V tom se jim však hráč 1 snaží zabránit. Ten se snaží každé slovo protihráčů uhodnout dříve, než ho uhodnou oni navzájem. Tudíž pokud hráč 1 pochopí také rychle, že hráč 2 měl na mysli slovo “RAK”, rychle ho zvolá ještě dříve, než protihráči stihnou odpočítat: “3, 2, 1”. V tomto případě musí hráč 2 a ostatní vymýšlet další slova začínající prvním písmenem. (V našem případě “R”.)

Když se hráčům podaří uhodnout slovo dříve než hráči 1, dostanou další písmeno hádaného slova. Pro druhé písmeno našeho slova znají první slabiku “RO”. Hráči vymýšlejí slova, která začínají prvními dvěma písmeny a snaží se je odhalit dříve, než hráč 1. Takto se pokračuje s odhalením 3 písmen atd. Záleží na délce zvoleného slova. Opakuje se tak dlouho, dokud hráč 2 s ostatními nepřijdou na původně zvolené slovo hráče číslo 1.

Hádej, kdo jsi

Tuto hru také může hrát více hráčů najednou. Hráči si sednou do kruhu. Každý na lísteček papíru napíše libovolné zvíře nebo osobu, které souvisejí se včelami. Musí to ale napsat tak, aby to hráč po levé straně neviděl. Potom každý z hráčů nalepí svůj papírek na čelo hráče, kterého mají po své levici. Nyní si všichni mohou přečíst nápisy na čelech všech spoluhráčů. Neví však pouze svůj nápis, který se musí pokusit uhodnout pomocí různých otázek, který bude dávat ostatním. Hraje se následovně. Losováním se určí, do začíná. Označme si ho “hráč 1”.

Hráč 1: “Jsem člověk?”

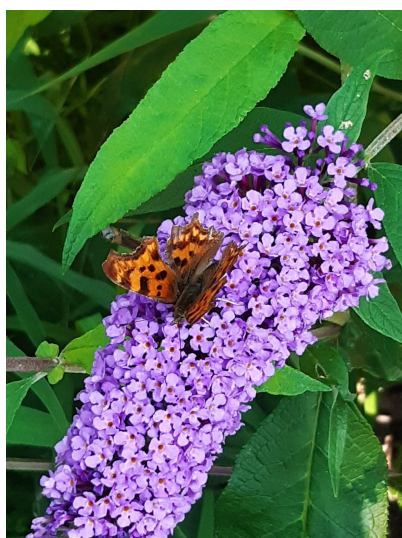
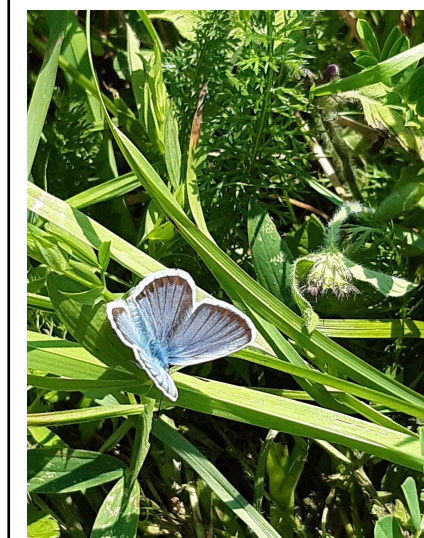
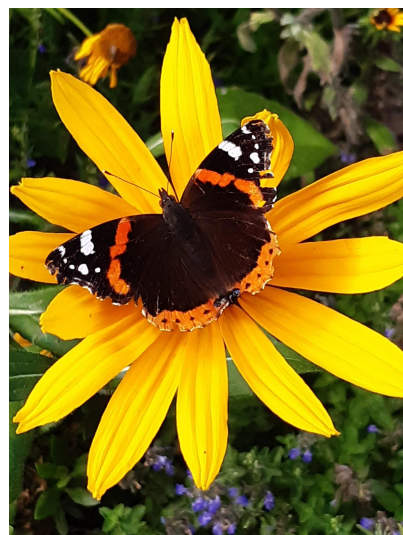
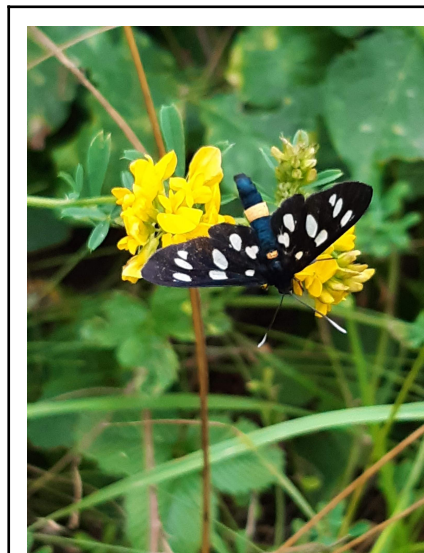
Pokud dostane kladnou odpověď, může se ptát dál. V opačném případě pokračuje hráč na jeho levé straně. Tento hráč také pokládá otázky do doby, než dostane zápornou odpověď.

Pokud hráč své slovo uhodne, pouze pozoruje hru, ale sám se již aktivně neúčastní.

Hra končí ve chvíli, kdy všichni hráči znají svá slova.

Rok “motýlů”

Český svaz ochránců přírody zvolil rok 2024 za rok motýlů. Zde si můžete prohlédnout motýly, na které jsme při svých toulkách přírodou narazili my.

Doplňovačka

[illegible]

1. Nebezpečné bakteriální onemocnění včelího plodu. Při jeho výskytu se mohou pálit úly, včelstva a další vybavení včelaře.
2. Zařízení na získávání rouskového pylu. Vkládá se před česno.
3. Barva, kterou jsou značeny včelí matky v letech, jejichž letopočty končí na číslice 0 nebo 5.
4. Název roztoče, který má české jméno kleštík.
5. Patro úlu.
6. Příjmení slavného včelaře, po kterém je nazván poměrně rozšíření včelí úl.
7. Nástroj, který má široké využití a různé druhy - například kombinačky, štípačky a podobně. I včelař tento nástroj využívá třeba k uchopení rámků.
8. Část včely, která je využívána k létání.
9. Společný druhový název rostlin jako komonice, čemeřice. Podobný název mají i tavolník a pryskyřník.
10. Po vajíčku následující vývojové stadium včely.
11. Tekutina, která v těle včely rozvádí živiny.
12. Včelařská část roku, která předchází podzimu.
13. Sladká šťáva v květech rostlin.
14. Období, kdy včely nosí do úlu nektar a pyl.
15. Keř, který je dobrým zdrojem pylu v předjaří. Jeho plody pak jsou výbornou pochoutkou nejen pro člověka.

Kvízové otázky

1. Které z onemocnění včel je bakteriálního původu?
 - a. varroáza
 - b. tumidóza
 - c. mor včelího plodu**
2. Kdo vynalezl medomet?
 - a. Franz Strudel
 - b. Franz Hruschka**
 - c. Franz Apfel
3. Jak se nazývá orgán včely, který má za úkol odstraňovat škodliviny z jejího těla?
 - a. močové trubice
 - b. Malpighické trubice**
 - c. hemolymfské trubice
4. Jak se nazývá vchod do úlu?
 - a. česno**
 - b. česlo
 - c. česle
5. Co je hlavním zdrojem bílkovin pro včely?
 - a. propolis
 - b. nektar
 - c. pyl**
6. Jak se jmenuje motýl, jehož larvy dokáží poničit uskladněné plásty?
 - a. voskožrout včelí
 - b. zavíječ medový
 - c. zavíječ voskový**
7. Která z polních rostlin dává včelám pouze méně kvalitní pyl?
 - a. řepka olejka
 - b. slunečnice roční
 - c. kukuřice setá**
8. Jak se nazývá vyústění voskových žláz na včelím těle?
 - a. voskové čočky
 - b. vosková zrcadélka**
 - c. voskové brýle